

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Bolv. Rózsa Ferdinánd
(Aradi Könyvnyomda)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad.

Telefon száma

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 480 Lel.

Fél évre 240 Lel.

Negyed évre 120 Lel.

Havonta 40 Lel.

Hirdetések díjazás szerinti

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap

3 lel. Bucurestiben 50 baniva

több.

Királylátogatás Aradon és Temesváron.

(Szombaton Aradon, vasárnap és hétfőn Temesváron tartózkodik a királyi pár. Az ünnepségek programja.)

(Saját tudósítónktól.) A temesvári prefektúrán tegnap állapították meg a temesvári királylátogatás végleges programját. A királyi pár pénteken este utazik el Bucurestiből Brătianu Jonel miniszterelnök, Moscu közmunkügyi és Misu udvari miniszterek és Anghelescu udvarnagyi farságában. Az udvari vonat szombaton érkezik Aradra. Őfelsége először Arad városát látogatja meg és csak vasárnap reggel fél kilenckor érkezik Temesvárra, ahol a Józsefvárosi pályaudvaron ünnepélyes fogadtatás lesz. A királyi pár és kísérete diszes kerekek között vonul be a városba, a menet élén Iuba Valér dr. rendőrprefektus vezetésével negyvenhárom lovasbandérium halad és utját először a román templomba veszi. Innen később a római katolikus székesegyházba mennek a magas vendégek, majd a prefektúrán lesz királyi fogadtatás. A fogadtatás után a király a temesvári műegyetem alaközetételenél vesz részt, ahol Moscu miniszter is beszédet mond. Ezután a Lloyd soron emelt királyi pavillonban foglal helyet a királyi pár és kísérete és innen nézik végig a katonaság tüzoltóság és diákság diszfelvonulását. A felvonulások során a nagy etnográfiai csoport is elhalad a felséges vendégek előtt. A néprajzi csoport mintegy hatszáz tagból fog állani és benne a Bánság összes nemzetiségei résztvesznek. Az érdekes felvonulást több lovasbandérium kíséri. A felvonulások délután fél két óráig tartanak. Ennek megtörténte után a város bankettet rendez a királyi pár tiszteletére. Délután négy és hat óra között a király meglátogatja a katonai iskolákat. Hat óra után nyolc óráig dalárdák és zenekarok szerenádok adnak, nyolc órakor a prefektúrán intim körben vacsora lesz.

Hétfőn a temesvári látogatások második napján, délelőtt fél 10 órakor megjelenik a királyi pár az új színház ünnepélyes alapkövetésén, amit rövid istentisztelet előz meg. Itt Georgeviciu Lucian

dr. főpolgármester és dr. Cosma Aurel volt miniszter, Temesvár város képviselője mondanak beszédet. Tíz órakor több templomot látogat meg az uralkodó, amelyekben istentiszteletet tartanak. A templomok bejáratánál az illető felekezetek főpapjai fogadják a királyi párt. Ezután több ipar és gyárvállalatot látogat meg a király és megtekinti a fiu- és leányliceumokat. Délben egy órakor a tisztikaszinóban a város bankettet ad a magas vendégek tiszteletére, amelyen a katonai és polgári hatóságok fején kívül kereskedelmi, ipari és társadalmi előkelőségek és a sajtó képviselői is résztvesznek. Délután négy órakor Őfelsége meglátogat még néhány nagyobb iparvállalatot. Mialatt a király katonai iskolákat látogat, Mária királyné az árvaházait és a temesvári jótékonycélu egyesületeket keresi fel. Kedden reggel Resicára, innen szerdán Lugocra és Karánsebesre utazik a királyi pár.

Georgescu János aradi prefektus, belügyi vezérfelügyelő és dr. Robu János Arad város főpolgármestere ma érkeztek vissza Bucurestiből, ahol egy vasárnap a királyi kabinetirodától érkezett távirat hívta őket. Bucurestiben arról értesítették őket, amiről már különben a szűkszavú távirat is hírt adott, hogy Őfelsége Ferdinánd király és Mária királyné szombaton Aradra érkeznek és az egész napot a városban töltik. Ma délután a prefektus, a főpolgármester, dr. German Joe alispán részvételével bizottság ült össze a megyeházán, hogy a nagyszabású fogadtatás részleteit megbeszéljék. A mai értekezleten még nem tudtak a programra vonatkozólag véglegesen megállapodni, de anynyi máris kibontakozott a megbeszélés részleteiből, hogy a fogadtatás és a királynapi ünnepségek impozánsak lesznek és méltóak az ünneplő Aradhoz. A felséges pár ezuttal először jön be Arad városába és ezt az alkalmat a megye és a város vezetősége a legszebb ünnepségek rendezésére akarja felhasználni. A város háza és a me-

gyeháza épületének belső és külső földszítésére vonatkozó munkálatai már a mai esti órákban megkezdődtek. Különben a királylátogatás pontos és részletes programjának megbeszélését az erre összehívott bizottság holnap délelőtt folytatja.

Bajor-porosz háború.

(Ludendorff harci alakulatokat szervez. — Bajor csapatok vonulnak Poroszország, porosz csapatok Bajorország ellen. — Oriási izgalom a német birodalomban. — Stresemann a végsőkre el van szánva. — Amerika beleavatkozik az európai ügyekbe.)

(A Közlöny távirati tudósítása.) Az elmúlt huszonnégy óra alatt Németországban olyan események történtek, amelyek ennek a hatalmas államnak a pusztulását már kétségtelenné teszik. Berlinben véres fosztogatások történnek fényes nappal és formális harcok folynak le a rendőrség és a kommunista csőcselék között. A bajorországi reakció délről kíván hatalmas csapást mérni Poroszországra és Ludendorff, aki az egész nacionalista mozgalmat irányítja már nyíltan veti hadi alakulatait a thüringiai határra. Nagyszámu fegyveres erőt vont össze a birodalmi kormány is a thüringiai határon és a közeli napokban már véres eseményekről adnak majd hírt. Ilyen kritikus előtt Németország még nem állott. Legújabb távirataink a következők:

Bajor-porosz háború küszöbén.

Berlinből táviratozzák: A birodalmi német kormány és porosz kormány illetékes ténylezői kijelentették, hogy a Poroszországra való fegyveres betörés ellen megtették a szükséges védelmi intézkedéseket. Berlinben ma zavargások voltak, amelyek helyenként antiszemita tüntetésekké fajultak. A zavargások egész délután tartottak és estefelé, a sötétség heálltával a csőcselék fosztogatni kezdett. Különösen nagy volt az elkeseredés az idegen valuták és a kincstári utalványok összevásárlói ellen, ezekre formális vadászatot rendeztek. A tüntetés és a zavargások főoka az elviselhetetlen drágaság. A nékek a fél kilós kenyert ma 140 milliárdért árulták, ami az aranyparitás szerint: bekeár háromszorososa.

A legutóbbi negyvennyolc óra alatt, amelyre a minisztertanács értékálló ideiglenes pénznemek behozatalát kérte, ez a fontos kérdés egyetlen lépéssel sem haladt előre. A kormányhoz közelálló körökben azonban azt állítják, hogy az új átmeneti pénz viszonyát a papírmárkához, a közönség érdekeinek legmesszebbmenő figyelembevételével állapítják meg. Schröder pénzügyi államtitkár fölmentették összes hivatali teendőinek végzése azzal az utasítással, hogy kizárólag az új pénz érték tárgyában megalkotandó rendeletek szentelje minden idejét.

A volt kőbúrgi fejedelem bajor katonákat toboroz.

Münchenből jelentik: Az észak bajorországi Sonnebergből jelentik, hogy az ottani birodalmi véd-

őrség parancsnokságánál sok önként jelentkezőt vettek fel fegyveres szolgálatra. De nemcsak itt, hanem egész Észak-Bajorországban is mindenütt toboroznak a birodalmi védőrség és a hazafias szervezetek fegyveres alakulatainak kiegészítésére. A volt kőbúrgi fejedelem is gyakran átható toborzó gyűléseken és maga is élénk propagandát fejt ki a nacionalista mozgalom érdekében.

Berlinből táviratozzák: A bajor-thüringiai határon történt incidens kapcsán a kormány kijelentette, hogy a birodalmi hadsereg teljes erejével fogja megakadályozni, hogy fegyveres bajor kötelek lépjenek át a határt. Bizonyos, hogy amennyiben mégis megkísérelnék a Berlin ellen való felvonulást, nagy tulsúlyba levő birodalmi erőkkel találják magukat szemben. Számolni kell mégis a legközmolyabb eshetőségekkel, mert a Bajorországban gyűlekező harci alakulatok között élénk a mozgalom és azt Ludendorff irányítja. A jobboldali agitáció azonban nem csak Bajorországra szorítkozik, hanem elnyúl Sziléziába és Brandenburgba is. A lakosságban az események kapcsán erőteljesen nyilvánkozott meg az a kívánság, hogy olyan kormány vegye kezébe a hatalmat, amely független minden pártbefolyástól, tehát módjában van olyan intézkedéseket megalkotni, amelyek a pillanat

nyi helyzetben a teljes belső felfordulás megakadályozására elkezdhetetlenek. A kancellárnak az az álláspontja, hogy kiegészíti a kabinetjét és a belügyminiszteri tárcát Jarresnek, Duisburg polgármesterének, az igazságügyit pedig Emuinger bajor néppárti politikusnak juttatja. Az új kabinet a birodalmi gyűlésen mint minden pártpolitikán felül álló kormány mutatkozniék be és kifejezetten Stresemann programjának alapján kérne bizalmat. Amennyiben ezt nem kapná meg, a kancellár attól sem riad vissza, hogy a népképviselőket feloszlassa.

Amerika nem nézheti féltlenül az európai eseményeket.

Londonból táviratozzák: Az angol kormány Párisból jegyzéket kapott, amelyben Poincare kifejti azokat a feltételeket, amelyek mellett hajlandó szövetségeseivel együttesen meghívni Amerikát a jóvátétel megvizsgálására. Amerika ugyanis csak akkor vesz részt egy ilyen értekezleten, ha együttesen hívják meg a hatalmak. Az angol-olasz-belga álláspont nem egyeztethető össze a francia állásponttal és ebben az esetben vagy elejtik az értekezletet, vagy pedig szélesebb alapokon Franciaország nélkül tartják meg azt. Washingtonban Jusserand amerikai francia nagykövét kifejtette Hughes külügyi államtitkár előtt Poincare felfogását a nemzetközi értekezlet tekintetében.

Newyorkból jelentik: Hughes az Unió külügyi államtitkára a washingtoni francia nagykövetnek ki jelentette, hogy az Unió tervezetét Franciaországnak az eredeti for-

mában kell elfogadni. A szakértői bizottságot korlátozni semmi esetre sem szabad. Az Egyesült Államoknak az a felfogása, hogy a versaillesi szerződésnek nincsen olyan intézkedése, amely megtiltaná, hogy az összehívandó konferencia a jóvátételi kérdést egész komplexumát tárgyalja. Az a feltevés, hogy azon az alapon, amelyet Poincare javasol, megegyésre jutni lehetetlen volna.

Newyorkból jelentik: Hornick, az Unió párisi nagykövete egy értekezleten beszédet mondott, a melyben kijelentette, hogy Ameri-

A nyomorgó Budapest. (Mennyit lehet Pesten munkával keresni.)

(Budapesti tudósítónktól.) Az utolsó évek gazdasági felfordulásának legszomorubb következménye a kereseti lehetőségek csökkenése. Hétről-hétre kevesebb munkaalkalom kínálkozik és ennek arányában kevesebb a munka értéke. A pesti emberek jövedelme lassanként arra a minimumra redukálódott, amely a lét legfontosabb szükségleteit is alig fedezi. Nemcsak a munkások, a tisztviselők és a lateinerek panaszaik ezek, hanem a kereskedők és az iparosok is. Valamennyien aggodalmasan várják a holnapot, amely — a lakbéremeléssel, a villamos- és vasuttarifa drágításával az egész élet drágulását hozza magával. A drágaság fokozódása a kereskedelmi és ipari élet pangását mélyíti el elsősorban. Ez a pangás kihat Budapest minden osztályának, minden munkásának az életére is. Ismét kevesebb lesz a munkaalkalom és ismét kevesebb lesz a munka értéke. A Közlöny munkatársa kérdést intézett különböző foglalkozású emberekhez, hogy megtudja, menny-

nyit keresnek manapság és mire elegendő ez a kereset.

A magántisztviselőknél
a következőket mondták:
— A tisztviselők fizetése 300.000—350.000 korona. A vállalatok a villamosjegyek árának megtérítésén kívül semmiféle kedvezményben nem részesítik alkalmazottaikat. Nagyobb családok nyomoruságban vergődnek. A tisztviselők nem mernek igazgatóságuk ellen erélyesen fellépni, mert nagyon könnyen azt a választ kapják, hogyha nincsenek megelégedve, keressenek máshol munkát. A nyugdíjasok illetékét máig sem rendezték. Felháborító hogy munkában eltöltött hosszú esztendőik jutalma havi 233 korona. Ez a havi nyugdíj még egy villamosjegyre sem elegendő.

A magántisztviselők után a gyógyszerészek
yannak a legrosszabb helyzetben. Tizenhat esztendő tanulás után a gyógyszerészek összfizetése ebben a hónapban 420.000 korona volt. Ennyit állapított meg a

gyógyszerésztestület. Mivel ebből 72.000 koronát még villamosra kell költeniük, a megmaradt 350.000 korona, nagybcsaládú gyógyszerésznek csak kenyérré és tejre elég. A gyógyszerészegedeknek ez a csekély fizetése a leg több gyógyszerész bruttó forgalmának 8 százalékát jelenti. Talvaly a gyógyszerészegedek fizetése 20—30.000 korona között változott. Ez a 30.000 korona a gyógyszerész forgalmának 5 százaléka volt akkor. Csappant a forgalom: a beteg emberek nem tudják gyógykezeltetni magukat, nincs pénzüik orvosra.

Az írók

egy—másfél milliót keresnek egy regényükkel. A regény elkészítése felévet is igénybe vesz. Jónévű költő 30.000 koronát kap egy novelláért. Tekintettel arra, hogy nem tud mindennap egy novellát írni és ha meg is írta, nem tudná elhelyezni: az írók nagyrésze ma súlyos gondokkal küzd.

A munkások közül

az esztergályosok keresik a legtöbbet. 18—20.000 koronát kapnak naponta. Öntők 16—18 ezer koronát. Műszerészek 20.000 koronát. A cipőmunkások jövedelme hetenként 120.000 korona. Utcasepők 58.000 koronát kapnak a várostól.

Ezekből a keresetekből természetesen sem a munkások, sem a lateinerek nem tudnak megélni. Legsúlyosabb tápiálékkal sem tudják testüknek azt a kalóriamennyiséget visszanyerni, amit munkájukhoz elhasználtak. Napról napra rongyosabban, betegebben, éhesebben állnak munkába, reménytelenebbül várják a beigért szebb jövőt.

Hipnotikus rémregény.

(Budapesti tudósítónktól.) Néhány nappal ezelőtt a Rókus-kórházba egy jólöltözött 27—28 év körüli fiatalasszonyt szállítottak be a mentők, akik mikor a második emelet egyik szobájában a kórház ágyra fektették, még mindig teljesen eszméletlen volt és több órán keresztül hiába kísérleteztek az orvosok, hogy magához térítsék. A fiatal uriaszony nevének még a kezdetétől sem lehet nyilvánosságra adni, mert a vele megtörtént esemény olyan megdöbbentő, tragikus és szomorúan regényes, hogy még a rendőri nyomozás rendelkezéseire is csak abban az esetben volt hajlandó a nevet bemondani, — ha tökéletes diszkrétciót biztosítanak a család nevének titokban maradására felől.

Körülbelül három-három és fél órát feküdt a fiatal asszony eszméletlenül a Rókus-kórház betegszobájában, miközben a mentők adatai szerint megállapították, hogy az illető egy zongoraművész felesége, családja van, hat év óta asszony és súlyos hisztériás rohamában egy pohár vízben feloldva öngyilkosságot céllal huszonöt gram kintint vett be egyszerre.

A Terézváros egyik házából

szállították be az asszonyt, akin még azután is, hogy gyomormosást alkalmaztak s komoly orvosi kezelés alá vették, a súlyos hisztéria újabb és újabb rohamai törték ki és senki sem talált magyarázatot arra, hogy tulajdonképpen mivel is kapcsolatos az öngyilkosság s miért jönnek egymásután a borzalmas hisztériás rohamok? Még önkívületi állapotában is sikoltva és kiabálva könyörgött, hogy orvost ne engedjenek hozzá, ha hozzáértek, rugott, kapált, karmolt, verekedett, úgy, hogy az orvosoknak valósággal az ágyhoz kellett kötöztetni, hogy megvizsgálhassák. A kórterem folyosóján ott állott a férje s egy 22—23 év körüli zilált arcú fiatalember, a kik izgatottan várták az orvosi véleményét a beteg állapotáról.

Az asszony semmiféle írást nem hagyott hátra, de hogy napok óta készült az öngyilkosságra, azt meg lehetett állapítani abból, hogy különféle gyógyszerészektől napokon keresztül kintint szerzett és az egészet pohárban feloldva az éjjeli szekrényre helyezte el, hogy alkalmas időben kéznél legyen.

A rejtélyes esettel két napon keresztül foglalkoztak a Rókus-kórház orvosai, de a betegség okait nem tudták megállapítani, az

ő gondos ápolásuk mindenesetre magához térítette a szerencsétlen fiatal asszonyt és megmentette az életnek. Néhány napig ápolták a Rókus-kórházban, amikor kiengedték azonban, otthon váratlanul újabb és újabb hisztériás rohamai támadtak, az asszony valósággal dühöngeni kezdett, amíg a család egyik jóakarója figyelmeztette a férjet, hogy jó volna, ha egy ismerőshez, aki pszichoanalitikai kérdésekkel foglalkozik, felvinnék a fiatal asszonyt és megvizsgáltatnák.

A férj megfogadta a tanácsot és felkereste Pethes Alfrédot, aki külföldről előtte való nap érkezett Budapestre. A társaság a következőképpen ment fel Petheshez: a a férj, feleség és az excentrikus külsejű jóbarát, aki kijelentette, hogy ő, mint a család barátja egy pillanatra sem hagyja el a zongoraművészt és feleségét. Az asszony, amikor megtudta, hogy hova vitték, ismét hisztériás rohamokat kapott és sikoltozni kezdett:

— Nem engedem, hogy hozzám nyuljanak, nem engedem magam hipnotizálni. Megmondták nekem, hogy tartózkodjak mindenkitől, aki hipnotizálni tud, ne nyuljanak hozzám, mert leugrom az emeletről!

Pár percnyi vizsgálódás után Pethes megállapította, hogy az asszony hipnotizálva van, hipnotikus állapotából származik a hisztériája, hipnotikus állapotában követte el az öngyilkosságot, mert valaki beszuggerálta neki, hogy reménytelen szerelmes és kénytelen a halálba menekülni.

De újabb és tragikusabb meglepetésekre is rájött Pethes vizsgálódás közben. Megállapította, hogy a férj is hipnotizálva van, még pedig arra van hipnotizálva, hogy a családnak csak egyetlen igazi jóbarátja és támasza van, az az excentrikus külsejű fiatalember aki mint a család jóltevő és önzetlen barátja kísérte fel őket Pethes lakására.

Pethes azonnal orvost hivatott, aki kezelés alá vette a házaspárt, de nem engedte eltávozni az önzetlen barátot sem, körül kiderült, hogy jelenleg egy szórakozóhelyen koncertezedős. Izgalmas vállalat, majd izgatottabb vallomások után egy szomorú családi tragédia adatai kerültek az orvos elé, aki egész anyagát a rendőrség elé tárta.

Kiderült, hogy a 22 esztendő fiatalember körülbelül két esztendővel ezelőtt ismerkedett meg az asszonnyal és családjával. Az ass-

Stromfeld volt vörös vezérkari főnök a bíróság előtt.

(Akkor kihallgatás közben felakasztottak.)

Budapestről táviratozzák: Stromfeld Aurél volt vezérkari ezredes, a vörös hadsereg volt vezérkari főnökének és tizenegy társának büntető ügyét ma kezdte tárgyalni a törvényszék. A vádlottakat az állami és társadalmi rend erőszakos fel-forgatására irányuló büntetési vádolják. A vádirat szerint Stromfeld a kommunizmus után fogságba került mint a vörös hadsereg volt főparancsnoka, elítélték és a Margit-körúti katonai fogházban töltötte ki büntetését. Itt ismerkedett meg Chrepka János asztalos mestérrel, akinek lakásán kommunista összejöveteleken vett részt és kijelentette, hogy azért nem megy Oroszországba, mert azt hiszi, hogy csakhamar itt is szükség lesz rá. Hangoztatta, hogy négyezer megbízható emberrel a mai rendszert meg tudná bukztatni. A többi vádlott mind munkás. Stromfeld a szokásos kérdésekre elmondotta, hogy 1878-ban született és jelenleg a Hungária kalapgyár áruosztályának vezetője. A budapesti honvéd Ludovika akadémiát és a bécsi vezérkari hadiskolát végezte el, legutoljára pedig vezérkari ezredes volt. A világháború alatt az összes frontok harcaiban részt vett. Arra a kérdésre, hogy kitüntetései vannak-e, azt válaszolta, hogy jelenleg / nincse-

szonyának akkorigiban epegőresei voltak. A fiatalember elmondotta, hogy ő hipnotikus szeánszokra jár, ahol gyógyításokkal is foglalkoznak, egyiküknek a fejfájását, másiknak a fogfájását gyógyították meg és vállalkozott arra, hogy most majd hipnotikus altatással az asszony epegőreseit fogja meg gyógyítani.

Hipnotikus álomba szuggérálta az ideges fiatalasszonyt és mint az asszony elmondotta, szuggesztíóval tényleg meg is szüntette az epebántalmakat.

Majd a további vallatás során kiderült aztán, hogy újabb és újabb hipnotikus szeánszokat rendezett, amelyeken először az asszonyt altatta el és beleszuggérálta, hogy az asszonynak őt kell szeretnie.

A hipnozis sikerült, de úgy látják, lassan kényelmetlenné vált a fiatalembernek ez az állapot és azt szuggérálta az asszonynak, hogy nélküle nem tud élni s abban az esetben, ha elhagyja, öngyilkosságot követ el méreggel.

Az excentrikus ifjú azonban még ez sem volt elég. Most a férjét vette kezelés alá, akinek azt szuggérálta, hogy a férjnek magának kell felszólítania az ifjút arra, hogy a feleségét állandóan szórakoztassa, mint a család egyetlen baráti és megbízható barátja.

nek. A világháborúban azonban megkapta a II. és III. osztályú vas korona rendet, a Lipót rendet, valamennyit a hadi ékitménnyel, ezen kívül a hadiékítményes katonai érdemkeresztet és a Signum Laudis. 1920-ban már felségárulásért három évi börtönre ítélték el.

Budapestről táviratozzák: Stromfeld Aurél volt vezérkari ezredes, a vörös hadsereg volt vezérkari főnökének pörében a mai tárgyaláson Chrepka János fővádlott elmondotta, hogy nem éri magát bűnösnek, a rendőrség előtt csak terror alapján tett beismerő vallomást. Őt a diktatura után tartóztatták le, azután szabadon bocsátották. 1920-ban az Apostol kávéházban emberbaráti egyesületet alakítottak, amelynek vezető tagjai Onody, Márki, Pezl és Kapovics voltak. Elmondotta még, hogy rendőrségi kihallgatása során egyszer fel is akasztották. Azt beismeri, hogy egyik ismerőse Hajoucki Kun Bélától két és fél kiló aranyat kért és kapott, amelyhez azonban neki semmi köze. Rendőrségi vallomásának azt a részét, amely szerint Stromfeld a diktatura bukása után kijelentette volna, hogy négyezer elszánt emberrel a proletárdiktatura visszaállításának érdekében akcióba lép, megcáfolta Chrepka. A tárgyalást folytatják.

Távozó városi tisztviselő. Arad egyik rokonszenves városi tisztviselője, Jac Jenő főpolgármesteri titkár lemondott állásáról. Az udvarias, megnyerő modoru tisztviselő, aki a legszívesebben állott az érdeklődő felek szolgálatára, egy magánvállalatnál vállalt alkalmazást.

Mindennek tetejébe a hipnotizőr azt a parancsot adta az asszonynak, hogy soha orvost magához közel ne engedjen és tiltakozzék minden vizsgálat, vagy gyógyítás kísérlete ellen. Természetesen az asszony majdnem két éven keresztül engedelmeskedett ennek a parancsoknak, míg idegei tökéletesen felmondták a szolgálatot, következett az egyre erősödő hisztéria, majd egy családi jelenet után, amikor megtudta, hogy a fiatal muzsikusz el akarja hagyni, az öngyilkosságra való előkészítés s maga az öngyilkosság ténye.

Az orvosnak, majd a rendőrségnek a leghihetlenebb részleteket mesélték el az orvosi segítség megszabadított zongoraművész és felesége, most már kezdődő egészségben az elmúlt két esztendőről. A fiatalemberről megállapították azt is, hogy nem egyedül áldozata ez az asszony, többen vannak, akiket hipnotikus álomban szerelemre kényszerített, de ezek nem tették feljelentést a fiatalember ellen.

Levelek vannak nála, amelyek mind igazolják a vádolt kísérleteit. A férfi és az asszony már a gyógyulás útján van, lelki egyensúlyuk azonban tökéletesen még nem állott helyre. F. E.

Szabadlábbon az otlacai ügy szereplői

(Az aradi ügyesség ma szabadlábbon helyezte Nemess Gézát és Goró Károlyt.)

(Saját tudósítókól.) A nagy port felvert otlacai vámcsempészési ügy ma érdekes fordulathoz ért. Az aradi királyi ügyesség előterjesztést tett a vizsgálóbíróságnak a fogvatartott Goró Károly és Nemess Géza szabadlábbonhelyezése iránt. A vámmhatóság részéről lefolytatott vizsgálat nem talált semmi olyan terhelőt, ami szükséges

sé tenné a további fogvatartást. Így ma mindkét letartóztatott elhagyta az aradi ügyesség fogházát. Az ügy harmadik szereplőjével, Faragó Gyulával csak pár nap múlva foglalkozik az ügyesség és minden valószínűség szerint rövidesen ő is szabadlábbon lesz. A nagy port felvert ügy eme kedvező fordulata széles körben keltett megnyugvást.

Záptojással fogadták Argetoianut.

(A volt belügyminiszter botrányos bevonulása Bucarestbe. — Szenátusi beszéd az alkohol és a korcsmák ellen.)

Bucurestiből jelentik: A szenátus ülését Pherekyde elnök nyitotta meg és azon a kormány tagjai teljes létszámmal vettek részt. Christea metropolita napirend előtt hosszas beszédben foglalkozott az alkohol élvezetének káros következményeivel, amely az utóbbi időben különösen Bukovinában és Besszarabiában ijesztő mérvet öltött a nép között. Sok ezer a korcsmák száma, amely egyre nővekszik, ahelyett, hogy a kormány megfelelő módon csökkentene. A szent szinodus is foglalkozott ezzel a kérdéssel, amelynek nevében memorandumot olvasott fel a metropolita. Követeli a vasárnap munkaszünet pontos betartását, a szesz törvény revízióját és felhívja a kormányt, hogy Hollandia és Dánia példájára egyesületeket alakítsanak az alkoholszert védély leküzdésére. Bratianu Vintila pénzügyminiszter köszönetét fejezi ki a szent szinodusnak, hogy foglalkozott ezzel a kérdéssel. Igéretet tett, hogy a közeljövőben tárgyalás alá kerülő monopol törvényjavaslat szabályozni fogja az ügyeket. Pherekyde elnök felolvasta Tartarescu és Franasovici államtitkárok kinevezéséről szóló királyi kéziratot. Procopu metropolita ismertette a felirati javaslatot, amely mindenben egyezik a kammara által már elfogadott felirattal javaslatához. Trandafirescu parasztpárti szenátor beszédében támadta a kormány gazdasági és pénzügyi politikáját. Kijelentette, hogy csatlakozott az ország a kormánynak a valuta feljavítására szolgáló politikájában is.

Bianu és Popescu cáfolják Trandafirescu állításait és védelmezik a kormányt. Bianu rámutatott annak szükségességére, hogy az új közigazgatási reform elkészítésénél kitűnjék a csatlott területek román jellege.

Bucurestiből jelentik: Argetoianu volt belügyminiszter fogadtatása alkalmával botrányos incidens játszódott le a Calea Victoriein. A néppárt vezére a délelőtti gyorsvonattal érkezett meg az északi pályaudvarra, ahol a néppárt mintegy háromezer tagja várta. A hi-

vatalos üdvözlő beszédek után Argetoianu híveivel megindult a Calea Victoriei felé. Utközben a Calea Victoriein hatalmas tömeggel találták magukat szemben. Rövid pár perc alatt óriási botrány keletkezett. A tüntetők „Le Argetoianu val! Le a kincstári bonnok kibocsájtójával!” kiáltották a volt belügyminiszter felé. Ezután záptojásokkal és hervadt vá-

ragokkal dobálták meg Argetoianut és híveit.

A rendőrség csak hosszú idő eltelte után tudta megtisztítani az utcát a tüntetőktől. Argetoianu tiszteletére hívei a Mura Tara étteremben bankettet adtak, amelyen a volt belügyminiszter is felszólt. Beszédében kitért az incidensre is. Hangsúlyozta, hogy rövidesen elérkezik annak az ideje, amikor az utca népe is igazolni fogja. A botrányos tüntetés nemcsak a politikai körökben, hanem a főváros egész közönségében is éles izgalmat keltett.

„Los von Wolff.”

(A keresztényeknek nemes versenyre kell kelniük a törekvő zsidókkal. — A magyar liberálisok politikai vacsorája.)

Budapestről táviratozzák: Az Erzsébetvárosi Kör tegnap politikai vacsorát adott, amelyen báró Szterényi József hosszabb beszédben adott kifejezést meggyőződésének, hogy Magyarország belpolitikai élete mindaddig a vajadás színezetét kelti, amíg nem térnek vissza a háború előtti tiszta liberálisizmushoz. Ezzel azután helyreállana a teljes polgári egyenjóság és törvényes rend. Eddig a belső politika nyugvó pontra nem juthat, amíg állampolgár és állampolgár között különbséget tesznek. Ugyanez az elv érvényes a székelyfővárosi politikára is arra a rendszerre, amely kizárja minden jogot, de nem tud teljesíteni semmit követelést. Ennek a rendszernek már megkondukt a léleklaranga. Nem kételkedik abban, hogy rövidesen el fog következni annak a liberálisizmusnak az ideje, amely az országot és Budapestet az össze-

omlás előtt magas kulturfokra emelte. A vacsora keretében Ugron Gábor is beszélt, aki azt hang súlyozta, hogy annak a liberális-musznak az érvényesülését szeretné látni, amelyet Kossuth és Deák követtek. Tiltakozik az ellen, hogy a törpék vezetésre törekedjenek. Ezt megakadályozni az egyetlen mód az egységes liberális front megteremtése. **Erekly Károly** is jelen volt a vacsorán, aki általános feltűnés között jelentette ki, hogy az ottvaló megjelenésével is doku mentálni akarta, hogy teljes erejével támogatja a „**Jos von Wolff**” mozgalmat. Beszélt még a zsidókérdésről, amelynek megoldását sohasem abban látta, hogy fejbe kell verni a zsidókat, vagy terror fukát állítsanak szembe nagy elmékkel. **A keresztényeknek nemes versenyre kell kelniük a törekvő zsidókkal** és ebből a versenyből elősorban az országnak lesz haszna. Addig nem állhat helyre az ország, amíg helyre nem állítják a szabadságot: közgazdaságban, pénzügyekben, tanításban és általában minden téren. **Székely Ferenc** azt hangoztatta, hogy ha valaki kételkedik a piákdásban, azt meggyőzheti az a körülmény, hogy az eddig tulzó szélső jobboldali Erekly vele egy asztalnál ül. Tiltakozott még az ugynevezett türelmetlen gettópolitika ellen. Beszédét azzal fejezte be, hogy nem akar külön utakon járni és nem a zsidóság külön győzelmét akarják, hanem a magyar polgárság együttes győzelmét.

Szimfonikus hangverseny

(A temesvári szimfonikusok második koncertje.)

A műsor ezuttal csupa hálás, dallamos számból állott, amelyek gyorsan meghódították a közönséget. **Mendelszohn**: Meeresstille u. glückliche Fahrt című szép nyitánya vezette be az estét. Itt a zene kar még kissé homályos volt és több helyen nem hozta ki a szövevényes kompozíció finomabb részleteit. **Schubert** B-dúr Szimfoniáját már teljesen korrektül adták és a zenekar, mint egyetlen hatalmas hangszer, egységesen, telegen jól pointírozottan dolgozott a rendkívül értelmes karmester pálcája alatt. Különösen szépen ment az Andante tétel.

Befejezésül egy nálunk eddig ismeretlen orosz szerzőnek, **Ippolit Ivanovnak** Suite cançasiennéjé játszották, látható kedvvel. Az orosz-ázsiai népmotívumokból felépített kompozíció exotikus színt hozott az eddig kissé túlságosan német ízű hangversenyprogramokba, és kellemes változatosságra annyira tetszett a közönségnek, hogy a második tételt meg kellett ismételnünk.

A klarinét és viola melabus szólamának felelgetései, a távol hegyek visszhangjának kíséretével

megragadták a hallgatóság lelkét. A finále erős ütemű, táncos ritmusa, gazdag hangszerezése és tüzes lendülete derűt és életet vittek a

kedélybe, úgy hogy meglepédegetten, újból egy szép este emlékével váltunk meg a szimpatikus művészekről. D.

Magyar világ Braziliában.

(„Földművelők, akik nem értenek a földmunkához. — Erré-vel vándorolnak két magyarok Délamerikába. — Teljes bizonytalanságban előlrel kezdhetik az életet.)

(Sao Paulo. Brazíliai levelezőnk től.) Az első délamerikai magyar újságról, amely Sao Paulóban jelenik meg, már beszámoltam. Most arról a sikeres akcióról kell írnom, amelyet a saopaulói iskolázásra szoruló magyar gyermekek érdekében indítottak. Iskola van elég, ebben a tekintetben Brazília már erős. De nem magyar tannyelvű iskolák. Érdekesen dokumentálja Sao Paulo hatalmas magyar kolóniáját az a körülmény, hogy több mint ötszáz azoknak a magyar gyermekeknek a száma, akiknek szülei a magyar iskola érdekében akciót indítottak. Ebben a tekintetben Brazília igen demokratikus berendezkedésű állam és a legrövidebb utániárás után már a portugál hatóságok bejegyezésüket adták abba, hogy **magyar iskolát létesítsenek** és az iskolában annyit tanítsanak magyarul, amennyit akarnak. Jellemző azonban, hogy még mennyire nem található minden társadalmi réteg a brazíliai magyarság sorában. **Tanár és tanító nincsen.** Így fog megesni az, hogy a gyermekek egyelőre **Zinner Sándor** okleveles gépészmérnök és dr. **Siklóssy Armand** volt paksi főállatorvos, valamint a Szent Benedek rend egyik papja, **József páter** fogják oktatni.

A Herberger akcióról bár néhány jó szót is szoltam róla, amiben azonban csak a hajótízás tisztességes voltáról volt szó. Mindezekelőtt egy saopaulói portugál lap: a **Diario Popular** egyik cikkének néhány sorát idézem.

„Értesülésünk szerint a földművelési társaságok közbenjárnak a kormánytól, hogy a Balkán államokból megindult munkáskihozatalt szüntessék be, mert az erre vonatkozó kísérletek a legrosszabb eredménnyel jártak. Kiderült, hogy a kijött „földművelők” **nem értenek a földmunkához**, de meg nem is hajlandók a nehezebb és fáradtságosabb munkát elvégezni. Ezenkívül sokat panaszkodnak és gyakori az incidens közöttük és a többi más nemzetiségű munkások között”.

Ez a néhány sor főleg az Erdélyből kivándorolt magyarokra vonatkozik, akik **földművelőknek adták ki magukat csak azért, hogy ingyen kijuthassanak.** Biztos, hogy majdnem minden esetben csalódtak azok, akik nagy reményekkel jöttek ide ki. Oda-haza megvolt minden kényelmük, nagyon soknak saját háza is. amit

minden berendezéssel olcsón eladtak és kijöttek ide a bizonytalanságba, ahol **kezdhetik előlrel megszerezni mindazt, amit otthon szinte eldobtak maguktól.** Itt sokkal többet és nehezebben kell dolgozniok csupán a létért, nem is szólva arról, hogy a nyelvtudás hiánya mennyi kellemetlenséget okoz. Mindezt most hiszékenységük rovására írhatják, de **felelőssé mégis csak Herbergert lehetne tenni, aki a saját érdekeiért sok ezer emberét feláldozta és kiexportálásukkal őket szerencsétlenné és tönkretette.** Hogy milyen nehéz itt is valamennyire jutni, arra jellemző, hogy közzájön forog **Papi József**, a Dunántúlról ezelőtt 20 évvel ide kivándorolt földműves esete, aki két évtized szorgalmas munkájával tudta elérni, hogy ma van ötven hold földje és azon két köháza.

A brazíliai magyarok száma azonban folyton szaporodik. Elevation írásakor értesülök arról, hogy a **Flandria** nevű hollandi hajóval ismét **600 magyar** érkezett Santosba, akik amíg munkához nem jutnak, addig az „**Emigracao**” hivatal helyiségeiben nyernek elhelyezést. Egy legújabb távirat pedig arról szól, hogy a **Gelria** nevű hollandi hajóval a napokban megint **800 magyar** érkezik. Szóval szaporodunk!

Sao Paulóról még talán annyit, hogy három színházban játszanak. A Teatro Municipalban minden nap hangversenyek vannak, a Sant Anna színházban egy madridi spanyol társulat, a Boa Vistában pedig egy olasz operettársulat **csupa magyar operettet** játszik. Így **Kálmán Imre** „**Bajadér**”, „**Farsang tündére**” és a „**Csárdáskirálynő**” című operettje ezenkívül még néhány **Lehár** operett kerület színré előadásukban. A spanyol társulatot rövidesen a párisi „**Ba-ta-clan**” színház társulata váltja fel. Magyar színház persze még nincsen. Talán majd az is lesz, ha a hollandi hajók még sok magyart fognak átszállítani a nagy vizen.

Mint brazíliai érdekességet említhetem meg azt a nagyszabású ünnepséget, amelyet Brazília önállósága kiküldetésének százegyedik évfordulóján tartottak Sao Paulóban. Az egész országban mindenütt voltak szeptember hetedikén ünnepségek, de bár Rio de Janeiro a főváros és Brazília legnagyobb városa, mégis a saopaulói ünnepségek voltak a legfényesebb-

pek. Az ünnepséget ez idén a szokottnál is fényesebb keretek között tartották meg, mert most töltötte be függetlensége második év századából az első esztendőt az ország. Annak, hogy a saopaulói ünnepség volt a legszebb, az a meggyarazata, hogy a Sao Paulo mellett levő dombon kiállították ki 1822-ben Brazília függetlenségét. A dombon hatalmas muzeum van és előtte egy óriási méretű szobor, amelyet még csak most fejeznek be és ezután lesz meg a leleplezési ünnepsége. Rióból lejött a brazil hadiflotta Santosba és onnan 3000 tengerész vonult fel az ünnepségre. Rajtuk kívül még nagy létszámú gyalogos, lovas és tüzércsapatok is vettek részt az ünnepélyen. Megjelent az ünnepélyen az állami elnök, az összes miniszterek és a hivatalos missziók. — Érdekes, hogy a tengerészeket az észak-amerikai Egyesült Államokból ide vezényelt tengerészmisszió, míg a szárazföldi csapatokat pedig a francia misszió képezi ki. Egyik itteni lap közöl egy fényképet, amelyen öt 16—18 éves fiú látható. Ezek Rio Grandéból, Brazília legészakibb részéből gyalog jöttek le az ünnepségekre. A fiúk valamilyen nyien cserkészek és jellemző edzettségükre, hogy különösebb kimerültség nélkül tették meg az ezer kilométernél hosszabb utat.

Irodalom, művészet

Tünemény.

(Bemutató a temesvári színházban.)

Orbók Attila három felvonásos színműve, amelyet Budapesten a Renaissance színház mutatott be mérsékelt sikerrel, a temesvári színpadon tegnapi premiéren nagy sikert aratott, amely azonban nem annyira a darabnak, mint inkább a nagyszerű rendezésnek és ennek folytán a pompás előadásnak köszönhető.

Jakabffy Dezső a Tünemény rendezésével elsőrangú művészi teljesítményt nyújtott. A színpadi belső élmények kidolgozása, a jelenetek beállításai, a színpadi képek mesteri kezelése megértő közönségre talált.

Az előadás egyike volt a legjobboknak, amelyeket hosszú évek óta Temesvárott láttunk.

Harmath Rózi Lili szerepében kifogástalant produkált. A második felvonás egy jelenetében Sipossal, majd a vigjelenetben pompás tehetsége nagyszerűen érvényesült. Nagy, őszinte sikere volt. **Sipos** Bardóc szerkesztő alakját a szerző intencióival ellentétben nem hőszerelemnek játszotta, hanem félig cinikusnak, s ezzel mentette meg az alakot. Igen jó volt. Kitiű volt **Zilahy** mint Hókay, amit több nyílt színi taps is igazolt. **Károlyi** Klára mint Meszenák kisasszony ragadta nyílt színi tapsra a közönséget.

Tulzásoktól ment, s éppen ezért annál hatásosabb, mulatságos vén kisasszonyt állított a színpadra.

Horváth László kifogástalan régenherceg volt. Szép, előkelő megjelenés, elegáns, megnyerő modorral, kinek meleg szívhangjai is megkapják a nézőt. A pompás, mindenben kiegyenlített, kifogástalanul perdülő, nagyszerűen beállított előadás sikeréhez nagyban hozzájárult még Kassay sikerült Gruberje, Tihanyi mint Gruber Bandi, Szalay mint államtitkár, Bodor miniszterelnöke, Somogyi Rózsi mint Zoltai Stefi és Szendrey Józsa mint Jolán.

Az előadás megérdemli, hogy csufolt ház nézze végig. (—él.)

* A temesvári színház műsora. Szerdán: Marinka a táncosnő. Csütörtökön: Othello. Pénteken: Totó. Először. Szombaton d. u. és este, vasárnap d. u. és este: Totó.

* Az aradi színház műsora. Csütörtökön: Marinka, a táncosnő, operette. A. bérlet. Pénteken: Egy magyar nábob, színmű. B. bérlet. Szombaton: Asszonyok bolondja, operette. C. bérlet. Vasárnap: Asszonyok bolondja, operette. (Bérletszűnő.)

* Molnár Ferenc vigjátékot ír. Budapestről jelentik: Molnár Ferenc új darabon dolgozik. Az új darab közönségmívelőben lejátszódó vigjáték, amelynek három felvonása egyetlen díszlet keretében: egy közönségi lakás szobájában pergette. Molnár Ferenc új darabját is a Magyar Színháznak szánta és Darvas Álinek írja a vigjáték hősnőjének szerepét.

* Fotoszalón. Weisz Lipó, fotoszalónja Arad, Str. Bratianu 12. (Weitzer-utca 10.) Gyermekek, portré- és interieur felvételek a legszébb kivitelben eszközölhetnek.

* Aradi színházi hírek. Marinka, a táncosnő. Az idei szezon operett-újdonságai közül mindenestre a leg-sikerültebb volt a Marinka, a táncosnő. A kiváló Gilbert zene ezuttal is megtette hatását és belopta magát a közönség szeretetébe. Az aradi előadás sikerét nagyban növelte a jó szereposztás. Horváth Mici Marinkája a legiökéletesebb színpadi alakítás. Sebestyén, Balogh Böske, Selmeczy és Derecskey a vidámságot képviselik a színpadon. Iván herceg ezuttal is a kitűnő Tompa Béla lesz. — Asszonyok bolondja, Bródy Lajta operette lesz ennek a hétnek újdonsága, amelyet szombaton mutat be a társulat énekes személyzete. Az Asszonyok bolondja Sebestyén Géza budai társulatának slágerre volt és eddig mindenütt, ahol színre került, nagy sikert aratott. A főszerepeket az operett-együttes legkiválóbb erői játsszák. A darabot Tompa Béla rendezzi. — Ünnepi estje lesz az aradi színháznak. Ez alkalommal kerül színre a legnagyobb magyar mesemondónak, Jókai Mórnak regényéből dramatizált színmű, az Egy magyar nábob. A darab ünneplés formáit az adja meg, hogy előadás előtt dr. Krenner Miklós tanár mond bevezető beszédet, majd Kovács Mihálynak az alkalomra stilizált zeneszámát adia elő a zenekar a szerző személyes vezetésével, amely után következik a kitűnő magyar dráma. Az Egy magyar nábobot Jávor Alfréd rendezzi, a főbb szerepeket pedig a prózai személyzet legjobbjai játsszák. Az előadás fél 9 órakor kezdődik.

Weisz Márkus Budapesten meghalt.

(Hirtelen elhunyt aradi gyáros.)

(Saját tudósítónktól.) Arad város egyik legtekintélyesebb nagyiparos Weisz Márkus likőr és cukorkagyáros ma délelőtt Budapesten váratlanul elhunyt. Weisz Márkus ezelőtt négy héttel ment fel Budapestre felesége kíséretében, hogy régi szervi baját gyógykezeltesse. A legutolsó pillanatig dolgozott és rendezkedett vállalatában és abban a biztos reményben hagyta el Aradot, hogy rövid időn belül egészségesen tér vissza. November elsején még levelet írt Aradon tartózkodó fiának, amelyben telve reménnyel foglalkozik egészségi állapotával és többek között a következőket írta:

„Lényegesen jobban érzem magam. Ha az Isten megsegít nyolc nap múlva otthon leszek.”

És nyolc nap leteltével hazaérkeztek Weisz Márkus, amint jelezte, de holtan.

Weisz Márkus Aradon született, itt végezte iskoláit és középiskolai tanulmányai után a budapesti műegyetemre iratkozott be. Mérnöknek készült. Egész fiatal ember volt, amikor meghalt édesanyja és át kellett vennie az aradi gyár vezetését. A 21 éves fiatalember töretlenül energiával hihetetlen munkabírással kezdte meg új hivatását és rövid időn belül

Aradi művész Csehszlovákiában.

(Szántó Manó az ungvári színház karmestere.)

(Saját tudósítónktól.) Az Ungváron megjelenő Uj Közlöny című napilapban érdekes aradi vonatkozású hírt olvasunk. A hírből megtudjuk, hogy Szántó Manó, Szántó Péter aradi tanár fia, a kiváló muzsikusként, aki Aradról annak idején évekkel ezelőtt Sebestyén Géza temesvári társulatával együtt ment Budapestre és huzamosabb ideig volt Sebestyén színházának karmestere, most az ungvári színház zenekarát vezényli. Szántó Manó Budapesten Szántó Mihály nevet viselte és sikereiről a nyár folyamán már beszámoltunk. Az ungvári Uj Közlöny kedves hangú beszélgetést folytatott Szántó Manóval és az erről szóló cikket teljes egészében a következőkben közöljük:

— Szántó Mihály karnagy. Fiatal, diákképi ember. A komoly művész szerénysége, az ősbóhem könnyed, rokonszenves vonásai az arcán. Az étteremben fogom el. A saját mozifilmjét így pergeti le:

— 27 éves vagyok. Büntetlen előéletű. 13 éves koromban mint hegedűművész turnéztam be egész Európát. Bécsben végeztem a zeneakadémiát. 17 éves koromban

az alig néhány munkással dolgozó vállalatból egy száz munkást foglalkoztató gyártelepet létesítettem. Csakhamar Arad egyik legtekintélyesebb és legvagyonosabb polgárává küzdöttem fel magát. Az aradi törvényhatósági bizottságnak 15 évig volt tagja, mint cenzor működött az osztrák-magyar banknál és több aradi banknak választmányi tagja és az Aradi Általános Takarékpénztárnak elnöke volt. Az összes aradi jótékony egyesületeket bőségesen támogattam anyagilag.

Nagyon sok aradi fiatalembert képeztettem ki tudományos pályára. Weisz Márkusnak Aradon ecet, likőr és cukorkagyára volt. Elhunytát jelentő táviratot Éles Béla dr. küldte, aki ma reggel utazott fel Budapestre. Éles Béla dr. neje révén közeli rokonságban van az elhunyttal. A távirat ami az elhunyt fia címére érkezett nem közli részletesen a váratlan halál okát, valószínű, hogy sürgős operatív beavatkozás volt szükséges és műtét közben érte a halál. Weisz Márkus 62 éves volt. Holttestét hazaszállítják. Elhunytát özvegye, két fia Károly és Lajos és kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Aradon széles körben általános részvétet keltett a halálhír.

az akadémia növendékeit készítettem elő. A háboruban, mivel érzékeny fülem nem bírta a disszonáns óriási koncertet, lógtam. Azután rájöttem, hogy elfelejtettem hegedülni. Bánatomban egy kávéházban operettet írtam. „Mil-co-o” volt a címe. Aradon nagy sikere volt. Ez volt a vesztem. Beleestem a színházba. Még egy darabot írtam, Eördögh báró címen. Ez már Pesten 60-szor egymásután ment. Közben leszerződtem Bucarestbe a Lyrik színházhoz első karnagynak. A szerződést természetesen megszegtem. Pesten Rostand „Szamárta asszony” c. színművéhez klasszikus muzsikát írtam. A darab azóta az egész világon ezzel a zenével megy. Sebestyén színházában ment a Kölesön írt feleség” nyári operettem. „A feleség csókja” című zenés játékot Róbert Jenő berlini színiigazgató vette meg és az rövidesen színre kerül. Horváth elcsipett, azóta itt vagyok.

— Van vagyona?

— Összes ingó és ingatlan vagyonom a feleségem. Már amennyire az asszony ingatlan! Szerk.)

— Mi a legértékesebb szerzeménye?

— A 18 hónapos Tibi fiam. Kár, hogy sem őt, sem az asszonyt nem hozhatom ide, mert nincs lakásom.

Többet nem mond a karnagy

ur. Nagyon éhes. Most dirigálta végig a „Diadalmas asszony”-t. De a pincéért nem bírja dirigálni. Megkönyörülök rajta:

— Halló! Vacsorát a karnagy urnak!

Ó zenét szerzett nekem. Én vacsorát neki. Kéz kezét mos. (gy. f.)

Eddig a cikk, amelyből megtudjuk, hogy egy aradi származású művész új stációhoz jutott.

HIKÉK.

A lakásbejelentés.

(Két nap múlva lejár a határidő. — A bejelentés szövege.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi kerületi rendőrségeknél a lakásbejelentések határideje két nap múlva lejár. A rendelet szerint mindenki köteles családtagjait a bejelentési iven név szerint felsorolni és megjelölni a rendelkezésére álló szobák számát. A bejelentés egyszerű iv papíron történhetik és kizárólag román szöveggel. A bejelentési iv mintáját tájékozásképp itt közöljük:

Declaratie de locuinta.

Subsemnatul domiciliat in strada — — — — — am o locuinta din — — — — — camere, in care locuim — — — — — membri si animale:

1. — — — — —
2. — — — — —
3. — — — — — etc.

— Vidrighin Stan a bucuresti közüzemek igazgatója, Vidrighin Stan volt temesvári főpolgármester, a városi vízművek igazgatója már korábban meghívást kapott Bucarestből, hogy a fővárosi közüzemek igazgatását vegye át. Vidrighin Stan a meghívást most elfogadta és a közel jövőben elfoglalja új állását.

— Szünetel az aradi utlevélhivatal. Az aradi rendőrprefektúra közli, hogy jövő hét hétfőig utlevélügyekben senkinek sem áll szolgálatára az utlevélhivatal.

— A Népszövetség kiküldöttjei Budapesten. Budapestre táviratozók: Bouniols delegátus, a jóvátételi bizottság előadója, valamint a Népszövetség hét kiküldöttje ma este érkeztek meg a keleti pálvaudvarra. A delegátusok valamennyien a Hungária szállodában szállottak meg és három hétig maradnak Budapesten. A tárgyalások színheive valószínűleg a Hungária szálló lesz.

— Jelentkezzenek az idegenek. Az aradi rendőrprefektúra felhívja az Aradon tartózkodó idegen állampolgárokat, hogy 7-én és 8-án jelentkezzenek a prefektusi titkári irodában. A jelentkezések sorrendje a következő: 7-én délelőtt 9—12 óráig az A—F. betűvel kezdődő nevek, délután 4—6-ig G—L-ig, 8-án délelőtt 9—12-ig M—R-ig és délután 4—6-ig S.—Z-ig. Mindenki tartozik igazoló okmányait magával hozni, ha azok az éllambiztonsági hivatalnál vannak, okmányok nélkül jelentkezhetnek. Aki a jelentkezést elmulasztja, szigorúan megbüntetés és haláldektalanul átteszik a határon.

— Női és férfi kabátkelmék legolcsóbban Strasser cégnél kaphatók.

— **Diákszájfék Jassyban.** Jassyból táviratozzák: A Cuzista diákok ma memorandumot nyújtottak át az egyetem rektorának, amelyben közlik, hogy mindaddig, amíg kívánságaikat nem teljesítik, az előadások megtartását minden rendelkezésre álló eszközzel meghiúsítják. Az előadások az egyetemen szünetelnek. Az egyetem tanácsa a memorandum kézhezvétele után rendkívüli ülést hívott össze, amelyen megtárgyalták a diákok magatartása miatt előállott új helyzet következtében életbe léptetendő intézkedéseket.

— **Eljegyzés.** Gantner Lenke urleányt Santanáról eljegyezte Kramer Lipót banktisztviselő. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kettőért rizkását...** Egy öt éves gyermek szalad az utcán. Hangosan ismételteti magában: Háromért borsot, kettőért paprikát, kettőért fahaját, negyedkiló rizkását. Így mondja egymásután tízszer-husszor és apró lábaival siet a fűszeres felé. Éppen be akar menni a boltba, amikor megszólítja egy ember: Mond fiam, nem tudod merre van a Damjanich-utca? A kisgyermek valami kimondhatatlan rémülettel néz a kérdezőre és hadogva mondja: Kettőért rizkását, háromért izé... A többit elfelejtette. Előbb szepegni kezd, maszatos arcán megjelennek a könyvárzások, aztán hangos sírásra fakad. Az ember megakarja simogatni a fejét, de ő határozottan gyűlölettel végignézi rajta és kétségbeesett zokogással, amelyből megtörve szűrődik ki az a szó, hogy anyuka, megfordul és lassu, bizonytalan léptekkel hazafelé tart. Az ember csodálkozva néz utána.

— **Kilakoltatás házbérenemfizetés miatt.** Arad város vezetősége kilakoltatási pert indított a városi bérnáz két lakója ellen, azzal az indoklással, hogy a lakók hónapok óta nem fizetnek házbért. A járásbírósg elrendelte a két lakónak, Kunn Antalnak és Rolkó Kálmánnak kilakoltatását.

— **Dr. Rex Mátyás** vizeleti (vese, hólyag, húgyszervek) és vérbetegeknek ezentúl csak délután 2—5-ig rendel Helvét-u. 10. alatt Timisoara (Temesvár Józsefváros, Hunyadi-ut közelében.)

— **Megjelent a regatbéli része is a zsebmenetrendnek.**

— **Vasúti fosztogatások Temesváron.** A temesvár-gyárvárosi pályaudvaron nagyobbarányú vasúti fosztogatásoknak jöttek nyomára. A megindított nyomozás mára eredménytelenné vált és a tetteseket Belányi Béla, Belovári József, Vátran Antal, Stefanovits Miklós és Gabovszki Miklós vasúti munkások személyében sikerült elfogni. A legutóbb 400 kilogramm ólmot loptak, amit egy gyárvárosi őrszeresnek és részben Utvineancz Isván rézművesnek adtak el. A fosztogatókat letartóztatták.

— **Szenzáció Kerpel könyvkiakata!**

— **Elmebajos a betörő volt detektív.** Demeter János lugosi detektív annak idején egy asszony segítségével egy Amerikából nemrég hazatért gazda lakására betört, ahonnan kétszáz ezer lejt loptak. Letartóztatása óta a timisoarai ügyészség foglya. Néhány nap előtt elmebajos tünetek mutatkoztak a betörő volt detektíven, aküi beszállították a kórház elmeosztályára gyógykezelés végett.

— **A választások epilógusa.** Bucarestből jelentik: Az ilfovi törvényszék három havi elzárásra és háromszáz ezer lei kártérítés megfizetésére ítélte Lillea Marin csendőrt, aki a választások alkalmával a parasztpárt érdekében agitáló Berberachi földművest agyonlőtte.

— **Sportolók el ne feledjék,** hogy Diana sósorszással lehet izmaink ruganyosságát legjobban megővni.

— **Önborotvák és más acélárak** nagy választékban Hegedüsni Arad.

Rehabilitált tojásnagykereskedő.

(A Popper Jakab Fiai nagyszentmiklósi tojásnagykereskedő cég nem követett el csempészést.)

A **Közöny** november 3-iki számában hirt adott arról, hogy a temesvári vámhatóságok tojás csempészés miatt 343.400 lei pénzbírságra ítélték a **Popper Jakab Fiai** nagyszentmiklósi tojás nagykereskedő céget, mert az a temesvári **Lux** szállító cég útján egy vagonban 102 darab félládát egyenként 720 és 54 darab egészládát egyenként 1440 darab tojástartalommal vámoltatott el. A vád az volt ellenük, hogy az egész láda árut is félláda tartalommal vámoltatják el.

A lefolytatott vizsgálat azután megállapította, hogy a cég semmi féle szabálytalanságot nem követett el, a félreértés onnan ered, hogy a szállító cég nem vette figyelembe a neki átadott fuvarlevelet, amelyen pontosan fel volt tüntetve a valóságnak megfelelően minden féle és ezen különböző tételeknek a megfelelő súlya, hanem az egész vaggont fél ládának deklarálta. A cég nem lehet teletős az ért, hogy a szállító cég téves **deklarációt adott be** és csak azért fizette le illetve letétbe helyezte a vámhatóság által kirót összeget, mert az áru már elvult adva. A kiviteli engedély október 31-én már lejárt és mivel az eset szintén október 31-én történt, késedelmeskedés miatt nem akart károsodni. **Nem tedi a valóságot tehát az, hogy a tojásnagykereskedő céget 343.400 lei pénzbírságra ítélték volna,** hanem a vámhatóság által kiszámított valószínű összeget csak letétbe helyezte és nyugodtan várja, amíg a bucaresti hatóságok az ügyet kedvezően elintézik. Hogy csempészés nem történt, azt az is bizonyítja, hogy az árut nem kobozták el, holott csempészés esetén azonnal el kellett volna kobozni és nem engedték volna tovább exportálni a vagon tojást külföldre. Az egész Erdélyben és a külföldön is előnyösen ismert 80 év óta fennálló Popper Jakab Fiai cég még, soha semmi féle szabálytalanságot nem követett el.

Borzalmas harcok Berlin utcáin

(A csöcselék rabol és fosztogat. — A porosz miniszterelnök mérsáros taglóval több embert ütött le. — Pörére vetkőztetik az uccán a zsidókat.)

Berlinből táviratozzák: A birodalmi rendőrség az elmúlt éjszaka teljes létszámában állandóan talpon volt. Ötszáz csapatok jártak be az ugynevezett Scheuner negyedbe, ahol a zavargók számos fosztogatást követtek el. Megállapítást nyert, hogy a fosztogatásokat kommunista bujtogatók rendezték német fajvédő agitátorokkal karöltve. A fosztogatók két csoportjából sikerült még a zavargások folyamán sok főkolompot letartóztatni. A zavargásoknak igen sok sebesült áldozatuk is volt, akiket a kórházakba szállítottak be. A súlyosan sebesültek, — amint ezt egy este érkezett táviratunk jelenti — elmondották, hogy egészen sajátosságos és különös módon sebesültek meg. A távirat szerint Silberberg porosz miniszterelnök és veje egy nagyobb mérsárszék tulajdonosai és a tömeg megostromolta a mérsárszéket, mert egy fiatalember, akit az utcán a csöcselék pörére vetkőztetett, a mérsárszékhöz kecsesett menekült. A csöcselék ide is követni akarta a menekült és itt a porosz miniszterelnök és veje taglóval és husvágó késsel a támadók közül sokat leütöttek és megszurkálták. A sebesültek állapota életveszélyes.

A zsidó frontarcosok szövetsége estefelé Scheunerbe rendelt ki husángokkal és bokszerekkel ellátott tagjait, hogy védelmezzék meg a zsidókat a hántalmazások ellen. A kirendeltségeket azonban a birodalmi rendőrség századai bekerítették és letartóztatták. A rendőrigazgatóság azzal indokolta meg ezt az intézkedést, hogy a birodalmi rendőrség emberei a zsidókat is egyforma védelemben kívánják részesíteni és nem igaz az, hogy a rendőrség kebelében antiszemitizmus kapott volna lábra.

A birodalmi kormány ma rendeletet adott ki, amely szerint zár alá vette az összes gabona készleteket és a raktárakban felhalmozott lisztet. A közlelmezési miniszterium azt tervezi, hogy a piaci áraknál olcsóbban adja át a nékeknek a lisztet és a gabonát, hogy ezzel a kenyér árakat lecsorítsa.

A birodalmi kancellár a hadügy miniszterrel folytatott megbeszélés értelmében Reinhardt tábornokot, a württembergi csapatok parancsnokát és számos feltétlenül alkotmányfü tiszte nevezett ki a birodalmi védőrség parancsnokaivá, hogy vezessék a hadműveleteket abban az esetben, ha a bajor határon összevont Irreguláris fegyveresek Thüringian át a német főváros ellen vonulnának. A Reinhardt rendelkezésére álló haderőt harmincezer főre becsülik és elegendőnek tartják az ellenforradalom letörésére. A mai viszonyok között azonban a birodalmi gyűlés összehívására gondolni sem lehet.

Lapjelentések szerint a Scheuner negyedben újabb fosztogatások és zavargások kezdődtek, amelyek során számos üzletet ki-

fosztottak. A zsidós külsejű járókelőket kirabolták és többeket közülük a szó szoros értelmében ingre vetkőztettek. Több lap a zavargást antiszemita izgatásnak tulajdonítja. Az esti órákban a Friedrich-Strassen egy fiatalemberekből álló csoport a zsidó külsejű járókelőket hántalmazta. A zavargók közül többeket letartóztattak. A letartóztatottaknál rablót tárgyakat, ruházati cikkeket és élelmiszereket találtak. A rendőrség csak egy ízben használta a fegyverét, amikor egy férfi golyótól, többben pedig kardvágásoktól sebesültek meg.

ORENDI, a perzsaszőnyeg szövés tunkönyve míg a köszlet tart 220 Lei. KELET hírlapiroda, Arad. 14052

Rablók a gyorsvonaton.

Izzalmas kaland a robogó vonatban.

Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka a nagyváradi—kolozsvári gyorsvonaton Kistelegd község közelében négy fiatalember megtámadta Szathmáry Gerő gazdálkodót és huszonnyolcezer lejt tartalmazó pénzeszacskóját elrabolva, leugráltak a robogó gyorsvonatról. A rablás reggel öt óra tájban történt. Szathmáry Gerő gazdálkodó az egyik zsufolt másodosztályú kocsijalvonatján ült bóröndjein, mikor a körülötte állók tömegében négy gummiköpenyeges alak közeledett feléje. A gazdálkodó mitsem sejtett és szundikált tovább. Egyszerre az egyik fiatalember botjával bezúzta a vasuti lámpát, amely csörömpölve hullott az utasokra. Rögtön utána rémes kiáltozás riasztotta fel az utasokat. A négy fiatalember a gazdálkodóra ugrott, akit fojtogatni kezdtek. A segélykiáltásokra mindenki a folvosóra rohant, ahol fellobbanó gyufák fényénél tanúi voltak a történeteknek. Az egyik gummiköpenyeges alak a gazdálkodó torkát szorongatta, társai pedig lekasztották nyakából a vászonzacskót és botokkal átvágva magukat a tömegben, az ajtó felé tartottak. A nagy lármára megérkező kalauznak sikerült az egyik rablót utiában feltartóztatni, míg a többiek felrántva a kocsiját, leugráltak a robogó gyorsvonatról. Az elfogott rablót csak a kalauz közbelépése mentette meg a meglincseléstől. Igazolmányát elszedték, azonban a vászonzacskót nem találták nála. Egy óvatlan pillanatban felszakította az ablakot és kiugrott a vonatból. A rablók megmenekülése láttára Szathmáry ki akart ugrani a vonatból, azonban az utasok megakadályozták szándékában. A rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be a tettesek kézrekerítésére.

— **Aljechin szimultán játéka Párisban.** Párisból jelentik: Aljechin orosz sakkmeister szimultán játéka ötvennégy ellenféllel mérkőzött egyszerre. Ezek közül negyvenhatot megnyert, három elvesztett, öt pedig eldöntetlen maradt.

„A SPINX TITKA”

Kalandfilm. Főszerepben Ellen Richter, Somlay Arthur és Huszár Károly ma szerdán és csütörtökön az

Apolloban.

KOZGAZDASAG.

= Megindultak a román-orosz gazdasági tárgyalások. Bucurestiből jelentik: Az Adeverul szerint a kormány minden előkészületet megtett, hogy az Oroszországgal folyó tárgyalások minél előbb befejezést nyerjenek. Minden részort kebelében bizottságokat alakítottak, amelyek a tárgyalások anyagát dolgozzák fel. A külügyminiszteriumban a politikai, a kereskedelmi és iparügyi miniszteriumban a gazdasági, és hadügyminiszteriumban a katonai kérdéseket felölő tárgyalási anyagot készítik elő. A tárgyalások színteljeve egy határmenti orosz város lesz.

= A „Societatea Anonimă de Electricitate Arad” (Aradi Villamosági Részvénytársaság) a f. év október 20-án megtartott rendkívüli közgyűlése az alapszabályok 7. pontjának megváltoztatásával a társaság részvényeit névleges részvényre változtatta át. Ezen határozatnak megfelelően, az Igazgatóság felhívja a részvényeseket, hogy részvényeiket lebélyegzés és a részvénybirtokos névnek a részvényen való feltüntetéséig megmutassák be. A lebélyegzés a társaság székhelyén Aradon, Rădăniut 55. sz. alatt és a Creditul pentru Interprinderi Electrica, Bucuresti cégnél Strada Matei Millo Nr. 2. folyó 1923. év november 1-től folyó 1923. év december 31-ig lesz eszközölve; az átváltoztatásra vonatkozó kérvények formulái a fentemlített helyeken fognak a részvényeseknek rendelkezésére bocsájtani. A lebélyegzésre nem mutatott részvények nem fogják jogosítani a részvényeseket a közgyűlésen képviseltetésre való bejegyeztetésükre és 1923. évtől kezdődőleg ilven lebélyegzetlen részvények után osztalék sem fog kifizettni.

= A jasyi mezőgazdasági kiállítás kudarcra. Jasyból jelentik: A mezőgazdasági kiállítást tegnap bezárták. A deficit négy millió lei.

= Új kiviteli illetékek. Bucurestiből jelentik: A legfőbb vámhivatal redukálta egyes cikkek kiviteli vámitétekét. Az erről szóló rendelet a Monitorul Oficial legközelebbi számában fog megjelenni.

= A magyar kölcsön. Budapestről táviratozzák: Bethlen István miniszterelnöknek ma délelőtt a kölcsönrel kapcsolatban tanácskozás volt, amelyen Valkó Lajos kereskedelmi miniszter, Daruváry Géza külügyminiszter, Lukács László és Popovics Sándor vettek részt.

= Export-szállmányok Bulgáriába. A külügyminiszterium a bolgár követségtől nyert információ alapján közli az érdekelt exportörökkel, hogy a Bulgáriába szánt állat és állati-termék export-szállmányok származási bizonyítvánnyal látandó el. A származási bizonyítvánnyra vonatkozó bővebb felvilágosítást a Kereskedelmi és Iparkamara adja meg.

= Félmilliárd adóhátralék Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A főváros tanácsa hivatalosan megállapította, hogy az adózók mintegy félmilliárd lei adóval vannak hátralékban. A kivetett adók összege nyolcszázmillió lei, amelyre ezideig csak háromszázmillió folyt be.

= Kiviteli tilalom alá eső cikkek. Bucurestiből írják: A kormány most közli azon áruk listáját, amelyeknek kivitele a belfogyasztás biztosítása végett egyelőre meg van tiltva. Ilyenek: a cserzett bőrök (a bárány, juh, nyul- és kutyabőr kivételével), a talp és krupponbőr, a konfekcionált ruházati cikkek, transzmissziós szijak, cukor, gyapjuszövetek, ásványok (a bauxit és a két százaléknál kevesebb aranyat tartalmazó pirít kivételével), kőszén (a mangán kivételével), vas és acél minden alakban (kivéve a vasbutort, a láncokat és a sodronyfokat), ners öntött vas, mindennemű réz, ólom, nikkel, platina; arany és ezüst elegyek, csontok, tölgyecser, cserzőanyagok (tanninok), rézszulfát, mindenféle érmek, drágakövek, platina, arany és ezüst ékszerek, gyógyszerészeti cikkek, katonai felszerelési és fegyverkezési cikkek. A felsorolt cikkek nem tartoznak az állandó kiviteli tilalom alá eső cikkek csoportjába s azoknak kivitele ideiglenesen, további intézkedésig van csak megtiltva.

= Mennyi pénzt lehet kivinni Németországból? Berlinből jelentik: Október 25-től kezdve Németországból 500 aranymárkának megfelelő összeget szabad kivinni a külföldre utazóknak.

= A magyarországi tartozások és követelések az utódállamokban. Budapestről jelentik: A budapesti kereskedelmi és iparkamara felhívta a magyar kereskedőket és gyárosokat, hogy cseh-szlovákiai, jugoszláviai és román kereskedőkkel szemben fennálló tartozásaikat, illetve követeléseiket jelentsék be a kereskedelmi és iparkamaránál. Az anyagra az utódállamokkal való tárgyalások előkészítéséhez van szükség.

= Általános sztrájk Lengyelországban. Varsóból jelentik: A lengyel szociáldemokrata párt tegnap éjjeli ülésén proklamálta az általános sztrájkot. A sztrájk ma reggel vette kezdetét.

Valutapiac.

Párisban 100 lei 8.25 frank.

Aradi valutaárak. (November 6.) Francia frank 12.40, svájci frank 37.50, dollár 208, dinár 2.30, szokol 6, lira 9.40, angol font 950, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0030. — Kifizetések: Budapest külföldi 90, belföldi 135, Bécs 340, Prága 6.06, Zürich 37, Milano 9.35, London 935, Páris 12.10, Newyork 208, Belgrád 2.48.

Temesvári valutaárak. (Nov. 6.) Newyork 207, dollár 209, London 925, angol font 930, Páris 12, francia frank 12.40, Zürich 36.75, svájci frank 36.50, Milano 9.22, lira 9.10, Belgrád külföldi 2.42, belföldi 2.38, dinár 2.30, Prága 6.02, szokol 5.90, Budapest külföldi 89, belföldi 132, magyar korona 135, Bécs 345, osztrák korona 330.

Bucurestii tőzsdézárta. (Nov. 6.) Kifizetések: Páris 11.88, London 917, Newyork 208, Milano 9.25, Zürich 37.15, Bécs 0.002950, Prága 6.10, Budapest 0.0120. — Valuták: Napoleon 790, Léva 1.75,

török lira 1.22, angol font 935, francia frank 12.20, svájci frank 37.50, lira 9.30, drachma 3.40, dinár 2.40, dollár 208, lengyel marka 0.000160, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.0080, szokol 6.05.

Zürichi nyitás. (November 6.) Newyork 562.75, London 2515, Páris 32.50, Milano 25.0750, Prága 16.45, Budapest 0.030375, Belgrád 6.50, Bucuresti 2.69, Bécs 0.007925.

Zürichi zárta. (November 6.) Amsterdam 217.85, Newyork 562.50, London 2510, Páris 32.4250, Milano 25.06, Prága 16.45, Budapest 0.030370, Belgrád 6.50, Bucuresti 2.68, Bécs 0.007925.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (November 6.) Napoleon 68800, Belgrád 221—239, Berlin 0.000016, Bucuresti 97—110, lei 98—111, London 87800—92200, angol font 8300—92700, Milano 880—935, lira 890—945, Newyork 19450—20550, Páris 1145—1211, francia frank 1160—1226, Prága 573—617, Varsó 0.000160—2.10, Bécs 27.50—29.70.

LEGUJABB.

A szövetségesek tiltakoznak a német ex-trónörökös visszatérte ellen.

Párisból táviratozzák: A Havas ügynökség jelentése szerint lord Strowe angol nagykövet érintkezést keresett Poincaréval, hogy megbeszéljék a szövetségeseknek azt a közös demarsát, amellyel a német ex-trónörökös hazatérését akarják megakadályozni. Hír szerint Poincaré hozzájárult a demarshoz.

Párisból táviratozzák: A Kamara és a szenátus tizenharmadikán ülnek össze több törvényjavaslat tárgyalására. A törvényjavaslatok között szerepel egy 800 millió frankos kölcsön felvételéről szóló tervezet, ezenkívül tárgyalni fogják a német fizetőképesség felülvizsgálására összehívandó konferencia kérdését és ebben a kérdésben az olasz és az angol kormányokhoz intézett válaszjegyzéket, valamint azt, hogy beleegyeznek-e fenntartás nélkül az angol javaslatok keresztülvitelére.

Temesvári székhámos Prágában.

Annak idején nagy hírnévre tett szert Temesváron Holló Géza székhámos, aki különösen kivándorlási családokat követett el majd megszokott és Budapesten folytatta működését. Most ismét jött róla hír. Prágában nagy összegeket csalt ki különböző személyektől és többek között egy nagyobb amerikai hajózási vállalat prágai képviselőjét is megkárosította, aki nek mint az amerikai hajózási vállalat temesvári képviselője mutatkozott be és nagyobb összegű kölcsönt vett fel. Ma érkezett Temesvárra a prágai rendőrség megkezdése. A székhámot körözik.

Aradi mozihírek.

* Cezarina, a világ urnöje. Ez a hatalmas, 8 részből álló fantasztikus filmkolosszus lesz a színház péntek délutáni bemutatója. A főszerepekben az elragadóan bájos Mia May és a nagyszerű Michael Bohnen játszanak. Ez a film a világhírű May filmgyárnak a legnagyobb sikerű alkotása. A darab I. része: A sárga ember fehér barátja, II.: Maud Grewards életének tragédiája, III.: Kuar Fuji zsidó rabbinál, IV.: Makombi afrikai király országában, V.: Ophir, az ótezeréves város, VI.: Miss Napoleon Newyorkban, VII.: A jótévő Aranyasszony, VIII.: Maud boszúja. Az előadás 6 órakor kezdődik.

* Székhámosok fejedelme, ez a nagyszerű Orion-film kerül még szerdán és csütörtökön bemutatásra az aradi színház 6 órai előadásán Cagliostro grófjának, a minden idők legnagyobb kalandorának regényé megkapó színekkel örökíti meg ez a film. A 6 felvonásos dráma 1783-ban játszik, egy évvel ezelőtt, hogy Cagliostro Párisban megjelent. Balsamo József alias Cagliostro hányta telt életét ez eseményeket követően nyolc év után halt meg Rómában, az Angyal-városban, ahova a pápa eretnekségét vetette. A ciceronék maig is mutogatják a szűk és homályos ödút, ahol a fényes paloták lakója sorsa szomorú fordulása után haláláig sanyalódott.

* A szfinksz titka, a misztikus, titokzatos, fantasztikus rejtélyes filmtragedia keddi bemutatóján nagy és maradaadó siker aratott az Apollóban. — A film történet a régi Egyiptom csodás világába viszi a nézőt. A gulák és piramisok országában, a mumiák között játszódik le az izgalmas cselekmény, amelynek főhőse a régiségkutató egyetemi tanár, akinek a természet ezer akadálva mellett, még az egyiptomi néczárkózott féltékenységgel is meg kell küzdenie. A misztikus történetbe kedves szerelmi história is beleerővül, amely kedvessé, derűssé teszi a film-drámát. A szfinksz titkának főszerepét Somlav Artur, Huszár Károly és Ellen Richter játsszák. A filmkláger még szerdán és csütörtökön kerül színre az Apollóban.

* Margot a címe annak a világáres Musset-regénynek, amely szerdán kerül először színre az Urániában, Guy de Fresnav rendezésében, a főszerepben Gina Palermel. A regény egy fiatal leányka kedves drámai történetét adja: a leányka, aki egyformán vidám és bus komor, férjhez megy. De családi élete boldogtalan. Feltűnik a láthatáron a gyermekkorai játszótárs, a fess huszár szerelmet vall s ezzel a családi békét bontja meg; a fiatal asszonyka kétségbeesésében vízbeugrik, de meg mentik s a boldogságát második házasságában találja meg. A kis huszárból ezredes lesz, Moszkva alól sebesülten jön vissza, de az asszony nem hallgatja meg: a gyermekkorai szerelem ottmaradt a víz fenekén. A kedves filmtörténet péntekig marad az Uránia műsorán.

A szerkesztésért felelősen:
KÓCSY JENŐ.
felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGÉR.

Musset híres regénye filmen! Margot bemutatója ma szerdán az Urániában

Bakács Miksa

női divattermében november 1-től kezdődőleg a francia szabóságot bevezette. Elsőrendű, külföldről hozott munkával és eredeti páriát és bécsi modeljei révén a legfinomabb ízlést kielégítő utcai és estélyi tolettákat készíti.

Bakács Miksa női divatterme Arad, Str. Brațianu (Weitzer János-utca) 13. 14151

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.

Tiszteletteljesen értesítem a n. 6. közönséget, hogy a Ftdő Minoriták Borgazdaságának vezetését özv. Urbán Elekntől átvetttem. Elsőrendű borok. Prima karcos 1 liter 8 Lei. Pompás hideg buffet. Nyitva reggel 6 órától esti 12 óráig.

Kiváló tisztelettel:

14157 Fülöp József, vendéglős.

Értesítés!

Van szerencsénk a n. 6. közönség szíves tudomására adni, hogy Czmor Péter Strada Brațianu (Weitzer-utca) 2. szám alatt

mészáros- és hentes-üzletét

megvettük és azt személyesen tovább vezetjük. Állandóan elsőrendű sertés-, marha- és borjúhús, izletes felvágottak kaphatók a legpontosabb kiszolgálás mellett. 14157

Szíves pártfogást kér:

FRATH PAGNA TESTVÉREK.

Felhívás!

Értesítem a t. szakmabelieket, hogy a nőhai Lorch Mátvás hagyatékát képezett bőr- és cipőkellékek üzletét, annak teljes felszerelését közjegyzői árverésen megvetttem. Az áruraktár kiürítését napi áron alól folyó hó 9-én Arad, Bulev. Regele Ferdinand Széchenyi-gözmalom mellett megkezdem.

Kiváló tisztelettel

Tafrov Sebő

14052 bőrkereskedő.

Régi fogakat és törött arany fogakat a legmagasabb árban vesznek

Fromet Gancz D'Moudjalled vizsgázott fogász ARAD, 14116 Bul. Reg. Ferd. 17. József főherceg-u 17.

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan raktaron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár,

ARAD, Strada Iona Calvin 42.

Lerakat: Neuman palota, (Strada Morla.)

Társulna

bevezetett irodával bíró ügyvéd,

perfekt románul beszélő agilis ügyvéddel. Levelek „Jövő” jeligére a „Bánát” hírlapirodában Timisoara (Temesvár). 151

Vidéki mezővárosban

plactéren nagyforgalmu fűszer-, vas- és rövidáru-üzlet

bevezetett engros és detail vevőkörrel, árukészlettel, házzal együtt, betagság miatt ELADÓ. 6479

Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Apró hirdetések.

Levelezés.

BERENDEZETT lakással rendelkező független, komoly nő oly józan életű iparos ember ismeretségi keresi, ki őt megértene. Kölcsönös megelégedés esetén házasság nincs kizárva. Kalandorok kíméljenek. Csakis fényképpel ellátott levelekre válaszolok. Leveleket Aradi Közlöny kiadóhivatalába „Komoly” jeligére kéretnek. 6474

Alkalmazás.

JÓIRÁSU, irodalmi gyakorlattal bíró kisasszony azonnalra alkalmazást nyer. Újságkiadóhivatali teendőket járta, előnyben részesül. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5000

LAMPAERNYŐK készítését, valamint filé munkát vállalom. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1500

SEPRŰKÖTŐ munkások jó fizetéssel felvétetnek. Seprűgyár, Oradea-Mare (Nagyvárad) velencepart. 6443

KERESKEDŐ SEGÉD a „Pax” büfébe felvétetik. 6448

FÜSZERKERESKEDŐ segéd, 28 éves, állást keres azonnali belépésre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6476

FIATAL, gyermektelen házaspár keres ügyes mindenek szakácsnőt jó fizetéssel azonnalra, vagy 15-ikére. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6472

JÓL főző mindenek felvétetik Hoffmann Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 6473

PÁNATUL-NOU községnél egy írnök azonnal alkalmazást nyer. Hivatalos nyelv ismerete szükséges. 6475

KERESKEDELMIT végzett nőtlen, keresztény fiatalember, ki mindhárom nyelvet szömben és írásban bírja, közel vidéki uradalom gazdasági irodájába mielőbbi belépésre kerestetik. Másolat bizonyítványokkal felszerelt folyamodványt „Uradalom” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 6465

MÁNDRULOK körjegyzőségénél románul tökéletesen beszélő és író egyén írnöknek felvétetik. 6467

PERFEKT német nevelőnő 34 éves kis leánykám mellé mielőbbi belépésre kerestetik. — Bővebbet Vas-drogériában Arad. 14156

SZAKÁCSNÉ, aki jól főz, pusztára kerestetik. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14157

Női kabátok és kelmék legolcsóbb bevásárlási forrása
LISSEM Sándor divatszalon, Arad, Piața A. Ianoș (Szabadság-tér) 2.

KÖNYVELEST, levelezést a délutáni órákban vállalom. Cim Kelet hírlapirodában Arad. 14052

JÓL főző mindenek azonnali belépésre kerestetik. Bővebbet Vas-drogériában Arad. 14156

GYAKORLOTT csomozónót perzsaszönyegekhez fölveszek. Rosenberg Arad, Str. Moise Nicoara 13. (Petőfi-utca 7.) 14052

Lakás.

IRODÁHELYISÉG kiadó Arad. Strada Baritiu (Rákóczy-utca) 1. 6468

URIHÁZNÁL a belvárosban egy magányos urinó, vagy urleányiak elegán san butorozott szoba azonnal, olcsón kiadó. Bővebbet Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6469

Vétel és eladás.

PERZSA szönyegek, szőrme kabátok, férfi utazó bunda, fekete róka muff, ezüst tárgyak, disztárgyak, antik szalon, antik etazser, butorok, vaddisznóbőr szőnyeg, briliáns gyűrű, aranyóra, ágyceritők, kabátok, kézimunkák, fehérneműk, stb. eladó. Str. Consistoriul 12. (volt Batthyány-utca 23. I. e. jobb. 1000

NŐI ES FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szönyeget, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistoriul 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászönyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

EREDETI világos norvég csukamájolaj Marke Aarsaether, görvélykóros, tüdőbajos, fejelten, sápadt, angolkóros, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

AUTÓ 5 személyes, nyitható, téli karosszériával eladó. Arad, Str. Otetelesanu 11. (Mező-utca) az udvarban balra. Érdeklődni lehet 2 órától. 6457

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsaszönyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra klutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

RÉGI ajtók, ablakok, istállóberendezés, vastakaréktűzhely, stb. eladók. Bulev. Carol 40. 6466

SZÉP valódi perzsa szönyegek olcsón eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6488

MEGVÉTELRE keresek egy komplett uriszoba berendezést. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6478

CONSOL-TÜKÖR, írő-, ebédlő-asztal olcsón eladók. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14157

AUTÓ utazó-bunda jutányos ártért eladó Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14156

ÖT darab vaskályha, kitűnő állapotban eladó. Ugyanott két darab fényezett ágycselédágy és más butorok eladók. Bővebbet Vas-drogériában Arad. 14156

Iratlan.

ARAD HATÁRÁBAN három hold szántóföld eladó. Cim Braun szabóüzlet Arad Str. Eminescu. 6471

ARAD, STRADA Mărășești (Kossuth-utca)ban) gazdálkodásra, vagy gyáralaptásra alkalmas ház elfoglalható nagy műhely és három szobás lakással eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13944

ARADUL-NOU (Ujaradon) Kútvonalon gazdálkodásra alkalmas ház 700 öles telekkel, átvehető ötszoba, fürdőszobás lakással, istállóval, 450.000 leért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13944

ARAD, PIACTERHEZ közel magánház, elfoglalható ötszobás lakással kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13944

MICALACA (Mikelača) közelében tiz holdig szántóföldet megvételre keresek. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14156

VILLANYGYÁR közelében 627 négyzetöl kaszálótelek 35.000 leért eladó. Bővebbet Gábor építészeti irodájában Arad gázgyárral szemben. 6480

Üzletek.

NAGY, bármily célra alkalmas fizlet berendezéssel Arad, Str. Metianu (Föray-utca)ban) átadható. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14156

Külföle.

GYÖRFFY TESTVÉREK műbutor asztalos műhelye Timisoara (Temesvár) Gyár város, Rékási-ut 2. 96

JÓ vállalathoz, vagy iparhoz tőkével társnak ajánlkozok, aki aktív részt is venne. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6464

TANONCZOK

felvétetnek kedvező feltételek mellett, REICH kötélgyárban, ARAD.

Müller Konrád

saját készítésű 102

Takarék Tűzhelyek

nagy raktára

Timisoara, Fröbl-gasse 34.

Ujságmakulatura

5 kgr.-os csomagokban

kapható a kiadóhivatalban

5462